

М. М. Вегеш

Ревай Юліан Іванович

РЕВАЙ Юліан Іванович (26. 07. 1899, с. Мирча, нині Ужгородського р-ну Закарпатської обл. — 30. 04. 1979, м. Нью-Йорк, США) — громадсько-політичний діяч. Закінчив Ужгородську учительську семінарію (1917). Учасник 1-ї світової війни (1917—18). У міжвоєнний період був одним із найвизначніших діячів Закарпаття в освітній сфері. Очолював у шкільній управі краю відділ шкільних будинків (1923), був референтом народних шкіл (1925), секретарем екзаменаційної комісії учителів горожанських шкіл (1925—35). Редактор щомісячного педагогічного ж. «Учитель» (1925—35), видавець громадсько-політичного часопису «До перемоги» (1935—38). Член товариства «Просвіта», Педагогічного товариства Підкарпатської Русі, Учительської громади, «Пласту», голова управи крайового хору Підкарпатського учительства. Автор праць «Русько-мадярська термінологія» (1923), «Мадярсько-руський словник» (1928; обидві — Ужгород, співавт.), «Довкола автономії Підкарпатської Русі» // «До перемоги» (1936), «В боротьбі за правду» (1938) та ін. Спізасновник, член президії Підкарпатської філії Чехо-Словацької соціал-демократичної партії, 1935—38 — посол (депутат) парламенту від неї. У період існування Карпатської України — 1-й заступник голови Центральної руської (української) ради в Ужгороді, міністр в урядах А. Бродія (11—26 жовтня 1938) і А. Волошина (26 жовтня 1938 — 14 березня 1939), співзасновник і член Українського національного об'єднання (січень 1939), посол до Союму Карпатської України (12 лютого 1939). 14 березня 1939 призначений Міністром закордонних справ, 15 березня 1939 — Прем'єр-міністром уряду Карпатської України. Після окупації Закарпаття Угорщиною емігрував за кордон. Проживав у Словаччині, Чехії, Німеччині (1939—48). У 1949 виїхав до США. Був головою допомогового об'єднання «Самопоміч» (1949—79), директором канцелярії Українського конгресового комітету Америки (1949—57) та

Українського інституту Америки (1958—79), президентом Карпатського дослідного центру (1964—79; згодом присвоєно ім'я Р.), почесним головою Карпатського Союзу США, співзасновником Світового конгресу вільних українців, головою Федерального кредитного кооперативу «Самопоміч» у Нью-Йорку. Ініціатор зведення пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні, за що нагороджений «Шевченковою Грамотою волі».

Рекомендована література

1. Пагиря В. Закарпатці в діаспорі. Нариси про закарпатських емігрантів. Уж., 1997;
2. Белень М. Карпатська Україна у портретах. Уж., 1998;
3. Федака П. Визначний громадсько-політичний і державний діяч (До 100-річчя від дня народження Юліана Ревая) // Календар «Просвіти» на 1999 рік. Уж., 1999;
4. Вегеш М. М., Горват Л. В. Карпатська Україна 1938—1939 років в портретах. Уж., 2000;
5. Баяновська М. Роль Юліана Ревая у розвитку освіти Закарпаття у 20—30-і роки 20 ст. // Наук. зб. т-ва «Просвіта» в Ужгороді. Річник 4. Уж., 2000.

Бібліографічний опис:

Ревай Юліан Іванович / М. М. Вегеш // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-890128>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).